

Magyar nyelv

Munkafüzet

10.

Engedélyszám: TKV/44-9/2017 (2017. 02. 28. – 2022. 08. 31.)

A tankönyv megfelel az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. melléklet, 3.2.01: Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára és a 6. sz. melléklet, 6.2.01: Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára megnevezésű tantervek előírásainak. A tankönyv megfelel a NAT 2012 előírásainak: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (NAT 2012, magyar nyelv és irodalom műveltségi terület).

A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban közreműködő szakértők: Nagy Gabriella Ágnes, Kempfner Zsófia

Tananyagfejlesztő: dr. Forró Orsolya, dr. Tóth László
Vezetőszerkesztő: dr. Baranyai Katalin
Alkotószerkesztő: Téglásy Katalin
Tudományos szakmai lektor: dr. Hegedűs Attila tanszékvezető egyetemi docens
Pedagógiai lektor: Magyar Tünde szaktanár
Fédélterv: Slezák Ilona, Korda Ágnes tervei alapján
A munkafüzet átszerkesztésében szakértőként részt vett: P. Veres Ildikó
Látványterv és tipográfiai terv: Slezák Ilona
Illusztrációk, szakábrák: Tényi Katalin, Tordai Gábor

Fotók: ©123RF, © Thinkstock
© CULTIRIS/Somogyi-Tóth Dániel; /PLANETARY VISIONS LTD/SCIENCE PHOTO LIBRARY; Fortepan/Lakatos Mária

A tankönyv szerkesztői köszönetet mondanak a korábban készült tankönyvek szerzőinek. Az ő általuk megteremtett módszertani kultúra ösztönzést és példát adott e tankönyv készítőinek is. Ugyancsak köszönetet mondunk azoknak az íróknak, költőknek, képzőművészeknek, akiknek alkotásai tankönyveinket gazdagítják.

Köszönjük azoknak a tanároknak és diákoknak a munkáját, akik hasznos észrevételeikkel és javaslataikkal hozzájárultak e tankönyv végső változatának kialakításához.

© Eszterházy Károly Egyetem (Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet), 2016

ISBN 978-963-436-013-1

Eszterházy Károly Egyetem • 3300 Eger, Eszterházy tér 1.
Tel.: (+36-1) 235-7200 • Fax: (+36-1) 460-1822
A kiadásért felel: dr. Liptai Kálmán rektor

Raktári szám: FI-501011002/1
Műszakiiroda-vezető: Horváth Zoltán Ákos
Műszaki szerkesztő: Szalay Ildikó, Orlai Márton
Grafikai szerkesztő: Róth Ágnes
Nyomdai előkészítés: Vidosza László, WOW Stúdió Kft.
Terjedelem: 11,33 (A/5) ív, tömeg: 200 gramm
1. kiadás, 2017

Az újgenerációs tankönyv az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program 3.1.2-B/13-2013-0001 számú, A Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tankönyv, taneszköz és Nemzeti Köznevelési Portál fejlesztése című projektje keretében készült. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Nyomtatta és kötötte:
Felelős vezető:
A nyomdai megrendelés törzsszáma:

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS PAPÍRIPARI SZÖVETSEG

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. A könyv és az internet mint forrás

1.

Gyűjtsd össze a táblázat kitöltéséhez szükséges információkat az internetről, tanárodtól vagy az iskola könyvtárosától!

	Név	Cím	Honlap, elérhető dokumentumtípusok
Az ország legnagyobb könyvtára			
A lakóhelyedhez legközelebb eső könyvtár			
Az iskoládhoz legközelebb eső könyvtár			

2.

Milyen részekre tagolható az alábbi szócikk? Az *Értelmező szótár*+ segítségével jelöld ezeket (a szótár elérhető a www.tankonyvtar.hu oldalon is)!

ipse ♦♦ fn ~k, ~t, ~je (bizalmas, rosszálló)

(A szóban forgó) férfi. *Az az ipse mondta, aki ott áll. A kávézóban odajött hozzánk egy ipse.*

✧ Szín: (bizalmas, rosszálló) *alak, fej, krapek, pacák, pali, pasas, hapsi, tag*, (szleng) *arc*

✧ Etim: Latin jövevényszó.

3.

Készíts gondolattérképet az *Etimológiai szótár* alábbi szócikéből (a szótár elérhető a www.tankonyvtar.hu oldalon is)!

index [1592] Latin jövevényszó, amely később nemzetközi szóvá vált, vö. latin *index* 'feljelentő személy; mutatóujj; jegyzék, lajstrom', középkori latin, hazai latin 'mutató'. Ezek a latin *indicare* 'felfed, megmutat' származékai. Megfelelői más nyelvekből is kimutathatók, vö. német *Index*, angol *index*, francia *index*: '(betűrendes) mutató, jegyzék; mutatószám'. Jelentései közül a köznyelvben a 'menetirányjelző' a leggyakoribb, a 'leckekönyv' a diáknyelvből származik, a történettudomány szaknyelvében pedig 'tiltott könyvek (és írók) jegyzéke' jelentésben is él.

4.

Milyen sajátosságai, jellegzetességei vannak az egynyelvű szótáraknak? Mutasd be pár mondatban a használatukat!

a) Párosítsd a következő fogalmakat az egyes meghatározásokkal!

enciklopédia

kézikönyv

lexikon

monográfia

periodika

szótár

„A könyvtári dokumentumok egyik igen fontos csoportjának, az előre meg nem határozott időtartamra tervezett, egymást követő részegységekből (számokból, füzetekből, kötetekből, évfolyamokból) álló kiadványnak az összefoglaló neve. A részegységek szabályos vagy szabálytalan periodicitással jelennek meg, és rendszerint számozásuk, keltezésük, kronologikus vagy egyéb megjelenésük különbözteti meg őket egymástól. Jelleg és tartalom szerint azonban nagy hasonlóságot mutatnak.”

„Így hívják az új, általában nem naprakész ismereteket közlő, de valamely tudományterületet annak tudományos rendszerében, összefüggéseiben ismertető, az adott szakterületre vonatkozó alapvető tudnivalókat módszeresen tartalmazó műveket.”

„Olyan hosszabb terjedelmű, könyvnyi terjedelmű szakmunka, amely egy pontosan megnevezett témát dolgoz fel alaposan, több szempontból, a teljesség igényével.”

„(...) az enciklopédiához hasonlóan a tudományok összességének vagy egy tudománynak az ismereteit tartalmazza. Szócikkei azonban szinte mindig a betűrend szerint sorakoznak, és kisebb terjedelműek; egy-egy nagyobb, összefüggőbb téma több szócikkben található meg, amelyeket utalások csatolnak egymáshoz.”

„(...) egy bizonyos nyelv szókincsének jelentős részét dolgozza fel, s (...) az egyes szavakra, szókapcsolatokra, esetleg kifejezésekre vonatkozó információkat tartalmazza.”

„(...) a fogalmakat, a tudományok összességét vagy egy tudományág teljes ismeretanyagát a lexikonnál nagyobb, átfogóbb csoportokban tárgyalja, s így alkalmas arra, hogy az egyes tudományágak és eredményeik összefüggésére rámutasson.”

(Részletek Buda Attila *Könyvtári fogalmak kishoztára* című kézikönyvének vonatkozó szócikkeiből)

b) Keresz mindegyik típusra példát egy általad választott humán és reál tárgyból!

	Humán tárgy	Reál tárgy
Enciklopédia		
Kézikönyv		
Lexikon		
Monográfia		
Periodika		
Szótár		

6.

a) Nézz utána a *balzsam* szónak a következő egy nyelvű szótárakban!

Magyar értelmező kéziszótár

A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára

Csokonai-szókincstár

Jókai-szótár

Petőfi-szótár

b) A legfontosabb információkból készíts egy gondolatterképet!

7.

Képzeljétek el, hogy az Országos Széchényi Könyvtár kommunikációs osztályán dolgoztok! Tervezzetek egy igazán fiatalos plakátot vagy szórólapot, amely megszólítja a fiatalokat, és pontosan tájékoztat a könyvtár nyújtotta lehetőségekről (pl. adatbázisok, különleges, források, tematikus oldalak)!

8.

a) Nézz utána a könyvtárban és az interneten található kézikönyvek segítségével az *alabástrom* szónak! A feladatban segítségedre lehet a www.tankonyvtar.hu oldal.

Alabástrom	
A szó jelentése:	Felhasznált források adatai:
A szó szinonimái:	Felhasznált források adatai:

b) Milyen módszerrel néznél utána, hogy milyen irodalmi művekben szerepel ez a kifejezés?

1.

Állítsd össze a *szó* alapszó jelentésmezőjét!

2.

Véleményed szerint mi köze van a *szó* igének a *szöveg* főnévhez?

3.

Ítéld meg az alábbiakról, hogy szövegek-e!

Szöveg?	Igen	Nem	Indoklás
Jaj!			
A mai óráim elmaradt. A házak között fenyők nőnek. Mihály felelt kémiából. Mindig is szerettem villamoson utazni.			
LOL ☺			
			
1 tej, kenyér, mosogatószer, 1 kg paradicsom			
Mondjak egy faviccet? Reccs!			

4.

Alkoss egy hét mondatból álló, összefüggő szöveget a füzetedben a megadott szavakból! (Minden szót egyszer használhatsz, és toldalékolhatod is őket.)

virágcsokor

hirdetőoszlop

találkozás

vár

lány

néni

este

5.

Készíts elbeszélést úgy, hogy a nyitó és a záró mondat a következő legyen!

Akkoriban sokat jártunk a barátainkkal kirándulni a közeli erdőbe.

Jól megjárta szegény!

6.

Riedel Miklós *Kémiai kalandozások a képtárakban* című előadásának részleteit összekevertük. Állítsd a megfelelő sorrendbe a részeket! A szöveg milyen elemei alapján tudtad megoldani a feladatot?

Egy képtárban nemcsak a művészettörténeti ismertető füzetek kalauzolásával lehet végigmenni, hanem a kémikus–fizikus szemével is.

Jacques Louis David: Szókratész halála, 1787, olaj, vászon, 130 × 196 cm, The Metropolitan Museum of Art, New York

A kémikus–fizikus szemével sok festménynél szembeötlő a természettudományos tartalom, több művészről ismert, hogy olykor szinte már a tudós alaposságával tanulmányozta a jelenség legapróbb részleteit (Leonardo, Degas), másokat viszont csak a látvány ragadta meg, esetenként valamilyen szempontból hibás a kép. [...]

- alkímisták, tudósok
- gyógynövények, drogok, mérgezések, alkohol, dohány
- lángok, égések, robbanások

Mit is ábrázoltak a festők a kémia világából?

A témák változatosság

Ne csak a művészettörténeti vonatkozásokat, a kompozíciót, a festő színvilágát, az ecsetkezelést, esetleg a történelmi, a bibliai vonatkozásokat figyeljük meg, hanem a festmények természettudományos vonatkozásait, a festményen ábrázolt kémiai, fizikai jelenségekkel kapcsolatos kérdéseket és asszociációkat, sőt, rejtélyes kérdések, számolási feladatok is felvetődhetnek a képekkel kapcsolatban.

Ekkor érdekes kérdés, hogy miért? A festő tudása nem volt megfelelő, vagy a mű egy már megdől, de akkor még fennálló elméletet tükröz?

- fémek megmunkálása
- környezeti ártalmak
- színek
- fizikai és kémiai jelenségek stb. [...]

Fájdalomcsillapító: köszvény, rákos fekély
1934-ig használják

Alkaloidok

Szókratészt mérgezik, a bürök koniin nevű alkaloidtartalma főzetének kiivására ítélték.

A koniin alulról, a lábtól felfelé haladva bénulást, majd amikor a bénulás a tüdőt eléri, halált okoz.

A képen megfigyelhetők a tünetek: a láb már furcsa szögben áll, Szókratész már nem érzi a térdére tett kezét, azonban tiszta fejjel magyarázza a mérgezés hatását tanítványainak.

(Kr. e. 399, Platón)

A növények erős élettani hatással rendelkező, nemkötő elektronpárjuk miatt alkalikus nitrogénatommal rendelkező anyagai az alkaloidok.

(Riedel Miklós: *Kémiai kalandozások a képtárakban*. Az ELTE Kémiai Intézetének „Alkímia ma” című előadás-sorozatából. Forrás: Ponticulus Hungaricus, <http://members.iif.hu/visontay/ponticulus/rovatok/hidverok/riedel-alkimia.html>)

1.

Karinthy Frigyes művének főszereplője magában beszél. Fogalmazd meg a füzetedben a tornatanár válaszát az ügyetlen gyerek kihangosított monológjára!

„Na jó, jó, egyelőre persze még egy kicsit gyakorolni kell magamat. A lélek jóllehet, kész, de a test erőtlensége, és a szereket nagyon ravasz emberek találták ki. Síkos a pózna, és pontos megfigyelések alapján állíthatom, hogy fölül, a vége felé lényegesen nehezebben mászható, mint eleinte; holott a felületes szemlélő azt hihetné, hogy mindenütt egyformán síkos. Azonkívül az a disznó Bauer mindig a vékonyabb póznához ugrik, és rám hagyja a vastagot. A negyedik-ötödik fogás után egészen más az ember világnézete, mint odalent volt, s egyszerre világosan látom, milyen gyermekes hiúság volna nagy szerencsétlenségnek tekinteni, hogy Bauer előbb lesz fönt, mint én. Nem kell a dolgot elhamarkodni. Lám, vannak hebehurgya és szeles emberek, akik magasugrásnál nekirugaszkodnak, nagy svungot vesznek, rádobbantanak az ugródeszkára, földobják magukat és gyakran leverik a mércét. Én nem álthatom magam hiú reményekkel. Eleinte persze – istenem, az ember fiatal és tüzes – én is bízom a jövőben, sasszemekkel mérem a távolságot meg a mérce magasságát: apró léptekkel kezdem, nekilodulok, s már látom magam, repülve lebegni a mérce fölött. De az utolsó pillanatban bölcs rezignáció fog el, közvetlen a mérce előtt – micsoda ostobaság, gondolom, és szerényen, mint egy ibolya, lehajtott fejjel bújok át alatta, olyan ember szelíd és megadó modorában, akinek esze ágában se volt ugrni, csak egy kicsit sétálni akart.”

(Karinthy Frigyes: *Tanár úr kérem* – részlet)

2.

Milyen típusú szövegek lehetnek a következők a létrehozás módja szerint?

ünnepi beszéd

rádiójáték

hibaüzenet

automatikus SMS-válasz

3.

a) Bizonyítsd az alábbi szövegből vett példákkal, hogy spontán vagy tervezett megszólalásról van szó! Hány szereplős a párbeszéd (dialogikus vagy polilogikus)?

- Elnézést, elnézést, kérem, ne haragudjon, meg tudná mondani, mit jelent a barokkos túlzás kifejezés?
- Ö... Hát, amikor valaki... jaj, mindjárt eszembe jut, szóval... amikor valaki nagyozol, túl nagyra tartja magát.
- És Ön szerint?
- A barokk olyan túl díszes... Így azt jelentheti, hogy giccses.

b) Megfelelő válaszok érkeztek a kérdésekre? Nézz utána a *barokkos túlzás* kifejezés pontos meghatározásának a *Magyar szlengszótárban*!

4.

Írjatok az alábbi kép alapján egy monológot arról, hogyan érezheti magát a kép egyik szereplője!

4. Szövegtípusok kommunikációs célok szerint

1.

Írd át az alábbi szöveget úgy a füzetedbe, hogy a közéleti, publicisztikai, esetleg tudományos szövegtípusba lehessen sorolni (pl. forgalomtechnikai előadás, internetes vagy rádiós hír, hozzászólás egy lakossági fórumon)!

Képzeld, azért késtem, mert a Szépjuhászné úttól egészen a Nagykovácsi felé vezető útig hónapokra lezárták a forgalmat. Mindig arra autóztam, 10 perc volt az út, most meg félóra alatt se érek oda. Mindig túrnak-fúrnak! Csak tudnám, ennek is mi értelme van? Útjavítás? Útszélesítés? Körforgalom-építés? Ki tudja! Halálosan idegesít, hogy gátol a munkában!

2.

a) Milyen szövegtípusba sorolnád az alábbi szöveget a kommunikációs célok szerint?

A könyv nagyobbik felében a szerző a színek ránk gyakorolt hatását fejti ki, amely lazább szerkezetű, ezáltal sokkal jobban érthető és élvezhető. Az élet számos területe említésre kerül, például az ipar, a gyógyászat, az oktatás és természetesen a vásárlás. Talán ez a fejezet az, ahol a legtöbbször fogunk elgondolkodni, illetve a „Jé, tényleg” és a „Valóban” szavak kíséretében állnak össze mindennapjaink színei a könyvbeli magyarázatokkal. Megvilágítja, hogy milyen egyszerűen befolyásolhatóak és naivak az érzékszerveink, elsősorban látásunk és ízlelésünk. A színek hatással vannak fogyasztási kosarunkra is: a termékek csomagolása és színe befolyásolja, hogy melyiket vesszük meg, mert az agy a színeket értelmezi a leghamarabb (főleg, ha sietünk). De például a piros vagy vörös színű nyugtatótabletta élénkítő hatással bír, azaz nem éri el célját, ezért hatásosabb zöld kiszínezésben.

[...]

A *színek hatalma* tudományos gondossággal megírt mű, ami – szokatlan mód – a vége felé válik egyre

lazábbá, könnyedebbé. A kutatások és kísérletek pontos forrását megjelölve garantálja a hitelességet; egyes kísérletek és érdekességek talán még otthon is elvégezhetőek. Az önreflexió keretében még az is meghatározható, melyik évszaktípusba tartozunk, ami befolyásolja, milyen színek állnak jól nekünk. A kötet jól jöhet azoknak is, akik házfelújítás, üzletnyitás előtt állnak, vagy akiket egészen egyszerűen érdekelnek környezetünk meghatározó színei.

(VaGa: *Mekkora ereje van a színeknek?*
Forrás: www.konyvesblog.hu)

b) A szöveg teljes változatát a konyvesblog.hu oldalon a Kritika rovatban találod. Keress a szövegben olyan elemeket, amelyek alátámasztják, hogy a kritika műfajába sorolható!

c) Írj egy kritikát a legutóbb tanult irodalmi olvasmányodról!

3.

Milyen kommunikációs célú szövegben szerepelhetnek a következő mondatok?

Csak most! Csak Önnek!

A honlapra való regisztrálással
nyomon követheti előfizetéseit,
rendezvényekre történő jelentkezéseit.

Kérjük, hogy az SZJA 1%-ának felajánlásával segítsék iskolánk céljainak megvalósítását.

Pontozás

Ha mindenki eltalálta, hogy melyik volt a mesélő kártyája, akkor a mesélő nem kap pontot, a többiek viszont 2-2 pontot szereznek.

4.

- Írj az idézet alapján a füzetedbe egy olyan elbeszélő szöveget, amely a szüleidnek szól!
- Írj az idézet alapján a füzetedben egy olyan meggyőző szöveget, amely az iskola diákjainak szól!

„Ingyenes elsősegélynyújtó tanfolyamok ország-szerte a Magyar Gyermekmentő Alapítvány szervezésében.

Az országban egyedül nálunk sajátíthatja el ingyenesen, gyermekmentőktől, hogy mitől óvja gyermekét, illetve mit tegyen ha kicsinye vészhelyzetben van.

Képzéseinken szakorvosaink és szakápolóink adják át többéves gyermekmentési tevékenységük során szerzett tapasztalataikat.

Megfelelő képzettséggel és odafigyeléssel a balesetek, betegségek 80%-a megelőzhető.

A vészhelyzetek kezelésének legértékesebb első 10-15 perce a laikus elsősegélynyújtó kezében van, ezért fontos, hogy felkészültek legyünk az ilyen helyzetekre.”

(Forrás: <http://mgya.org/oktatas.html>)

5.

- Találjatok ki egy reklámot az energiaital fogyasztásának káros hatásairól! Gyűjtsetek anyagot a témához az interneten!
- Írjatok forgatókönyvet hozzá!
- Tervezzetek plakátot is! A dizájn mellett ügyeljete a helyesírásra is!

6.

Írd le a képen látható tájat különféle irányokból!

Távolról közelre:

Közelről távolra:

Fentről lefelé:

Lentről felfelé:

7.

Projektmunka

Készítsetek osztályújságot, melynek rovatai feleljenek meg egy hetilap rovatainak, és mindenkinek legyen feladata: főszerkesztő, rovatvezetők, gépíró, tördelő, korrektor, illusztrátor, fotós stb. kerestetnek!

1.

Gyűjtsétek össze, hogy hányféle netes felületet ismertek, ahol különböző szövegeket olvashattok, oszthatok meg!

2.

Keressetek példákat az alábbi blogfajtákra, majd egy-egy szóval nevezzétek meg az előnyüket és a hátrányukat!

	Példa	Előny	Hátrány
Csak szöveges blog			
Csak képes blog			
Linkgyűjtő blog			
Személyes blog			
Társasági blog			

3.

Az SMS az egyik legnépszerűbb üzenetváltási forma a mai világban. Írj három egyszavas érvet, ami igazolja gyors és széles körű elterjedését!

4.

Mit gondolsz, milyen veszélyekkel járhat a folyamatos megosztás? Gyűjts össze legalább öt tényezőt!

5.

Készítsetek nagyszüleitek számára egy ötpontos táblázatot az SMS-eitekben, chateléseitek során leggyakrabban használt jelekből, és magyarázzátok el, mit jelentenek, hogy könnyebben olvashassák üzeneteiteket!

Jel	Jelentés

A kohézió: jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben

6.

1.

Alkoss meghatározásokat a szabályszerkesztés elvei szerint!

kohézió: _____

izotóp: _____

réma: _____

téma: _____

kulcsszó: _____

2.

Alkoss olyan egységes szöveget az alábbi képek alapján, amelyben a tanultaknak megfelelőek a tartalmi-jelentésbeli, illetve logikai viszonyok!

3.

a) Adj témacímet a következő idézetnek!

„[...] a zöldek azt mondják: az atomerőmű túl veszélyes. Az én szívem nem zöld. Én azt mondom: az erőnek minden más fajtája veszélyes, de az atomerő nem. Ez nem azt jelenti, hogy másfajta erőt nem lehet használni. Lehet. De nagy tömegben nem áll elégségesen a rendelkezésre. [...]

Nagy nehézségünk az, hogy az életszínvonal a világ előrehaladottabb részeiben sokkal magasabb, mint másutt. Ezt ki lehet küszöbölni fejlődéssel, de ez a fejlődés elképzelhetetlen, ha az energiatermelést nem növeljük legalább a háromszorosára. Ha ezt meg tesszük, akkor a szén-dioxid és más anyagok igenis el fognak szaporodni.”

(Teller Ede: „Az én szívem nem zöld” In: *Természet Világa*, 122 [1991], 4. 148.)

b) Karikázd be a kapcsolóelemeket a szövegben!

c) Jelöld az előreutalásokat, a visszautalásokat és a rámutatásokat a szövegben a következő jelekkel!

előreutalás: → visszautalás: ← rámutatás: ↑

d) Kinek a nézőpontja érvényesül a szövegben?

e) Milyen tudáskeret rendszerezi, bővíti a fogalmi sémánkat?

a) Húzd alá és írd ki fajtánként, milyen jelentésbeli kapcsolóelemeket találsz a szövegben!

Gasztronómiai kalandozások

Ahány táj, annyi fajta konyhaművészet: egy-egy országon belül is nagyon sokféle ízzel ismerkedhet meg az utazó. Aki elindul világot látni, kellemes gasztronómiai kalandozásban lehet része.

Szokásaink persze változók. Van, aki a kedvenc rántott húst és a paprikás csirkét a világért sem cserélné fel más étellel, az ínyencek viszont különös örömmel kóstolgatják a számukra ismeretlen ételeket. A különböző igényeket figyelembe véve a nagyobb vendéglők, szállodai éttermek a világ legtöbb országában tartanak nemzetközi étlapot. A kiskocsmák, családi vendéglők általában helyi specialitásokkal vonzzák magukhoz a vendégeket. Ezekben egyszerűbb körülmények között, jó hangulatban lehet megismerkedni a vidék valódi jellegzetes ételleivel, italaival.

(A www.sulinet.hu Világszám című részlete alapján)

Ismétlés	Szinonima stb.	Közös fölé rendelt fogalom

b) Ki beszél kihez ebben a szövegben?

c) Személyes vagy semleges a beszélők közötti kapcsolat?

d) Milyen céllal írhatták a szöveget? (Több választ is adhatsz.)

e) Ha részletről van szó, mi következhet utána?

A konnexió: nyelvtani kapcsolóelemek a szövegben

7.

1.

Az alábbiakban egy szálloda honlapjának szövegét olvashatod. Vizsgáld meg többféle szempontból!

„Gyönyörű parkjainak, a színvonalas vásárlási lehetőségek sokaságának, étellel teli kortárs művészeti kínálatának és lüktető éjszakai életének köszönhetően a Hotel Corinthia Budapest Közép-Európa egyik legemlékezetesebb élményét kínálja. Az utazók új nemzedéke számára csodálatosan felújított Hotel Corinthia Budapest a város egyik legnagyobb színpadja. A Hotel Corinthia Budapest messziről felismerhető tiszteletet keltő neoklasszikus homlokzatáról és a lélegzetelállítóan szép üvegtetővel fedett átriumairól. Lenyűgöző épületében többféle, a legigényesebb utazók elvárásait is kielégítő elegáns étkezőhely és önálló programnak is beillő bár található. A történelmi és kulturális nevezetességek, így az UNESCO világörökségi helyszíneinek listáján fellelhető Andrassy út és a város világhíres fürdői közül több közelében álló a Hotel Corinthia Budapest tökéletes utazási célpont a felfedezni és pihenni vágyók számára.”

(Forrás: www.corinthia.com)

- a) Húzd alá az azonos valóságdarabokra utaló nyelvi jeleket a szövegben (ismétlés, rokonértelműség, ellentétesség, körülírás, halmozás, felsorolás, a szórendben elfoglalt hely, előreutalás, visszaútálás, rámutatás)!
- b) Karikázd be különböző színekkel a fontosabb nyelvtani kapcsolóelemeket (toldalékok, névmás, névelő, határozószó, kötőszó, szórend)!
- c) Milyen kommunikációs tényezőket, célokat vesz figyelembe a szöveg? Hogyan fordul az olvasójához, a feltételezett vendéghez? Mi fontosabb számára a szövegben: az ismertetés vagy a vendég megszólítása?

d) Milyen jelek mutatják, kiknek, milyen előzetes tudással rendelkező embereknek szólhat a szöveg? Hogyan viszonyul a szöveg az elképzelt vendéghez, kikhez szól?

e) Milyen nyelvi elemekből következtetsz arra, hogy mennyiben ismertetés (informatív, tájékoztató), mennyiben felhívó szándékú, reklámjellegű az olvasott szöveg?

f) Ha figyelmesen elolvasod a szöveget, mit gondolsz, eredetileg is magyar szövegről van szó, vagy olyanról, amit idegen nyelvből fordítottak magyarra? Minek alapján választad meg a kérdést?

g) Lehetséges vendégként milyen benyomást keltenne benned ez a szöveg?